

In ultimii ani procesul european a facut o serie de pasi importanti. In mod relevant ei denota ca Europa nu semnifica doar zona Euro, cea a bancilor si a economiei, ci reprezinta si o Europa a cunostintelor. Noi suntem cei care trebuie sa fortificam si sa consolidam dimensiunile intelectuale, culturale, sociale si tehnice ale continentului nostru. In mare parte acestea au fost conturate de universitatile sale, care continua sa joace un rol fundamental in dezvoltarea lor.

Universitatile s-au „nascut” in Europa, cu circa trei sferturi de mileniu in urma. Cele patru tari ale noastre se mandresc cu cele mai vechi dintre ele, unele marcand in prezent aniversari importante, printre care se numara Universitatea din Paris. In acele timpuri studentii si profesorii circulau liber si raspandeau cunostintele pe intreg continentul. In prezent prea multi studenti de-ai nostri absolvesc fara sa fi avut ocazia de a studia in afara hotarelor nationale.

Ne indreptam spre o perioada de mari schimbari in invatamant si in conditiile de munca, spre o diversificare a modului de desfasurare a carierei profesionale, in care studiile si instruirea se transforma intr-o obligatie evidenta. Le datoram studentilor nostri, societatii noastre in general, un sistem de invatamant superior care sa le ofere oportunitati optime in gasirea domeniului personal de performanta.

Un spatiu european deschis al invatamantului superior ofera un numar mare de perspective benefice. El, respectand diversitatea noastra, cere totodata eforturi continui de inlaturare a barierelor si de dezvoltare a unui cadru pentru predare si studiere, care ar spori o mobilitate si cooperare din ce in ce mai stransa.

Recunoasterea pe plan international si potentialul atractiv al sistemelor noastre se asociaza in mod direct cu accesibilitatea lor externa si interna. Se pare ca ia nastere un nou sistem, in care doua cicluri de baza, licenta si postlicenta (undergraduate / graduate), vor fi recunoscute pentru facilitarea comparatiilor si a echivalentelor la nivel international.

O mare parte din originalitatea si flexibilitatea acestui sistem va fi obtinuta, in buna parte, prin utilizarea de credite (dupa cum se arata in schema ECTS) si semestre. Acest lucru va permite validarea acestor credite obtinute de cei care au ales studii initiale sau continui in diferite universitati europene si care ar vrea sa obtina calificari, dupa propriul ritm de lucru, pe parcursul vietii. Bineinteles, studentii din diferite medii sociale trebuie sa poata avea acces la invatamantul superior in orice moment al activitatii lor profesionale.

Studentii din ciclul de licenta ar trebui sa beneficieze de o varietate de programe, inclusiv oportunitati pentru studii multidisciplinare, extinderea competentelor in cunoasterea limbilor si abilitatea de a utiliza noi tehnologii informationale. In cadrul ciclului de postlicenta va exista posibilitatea de a alege intre titlul de master de scurta durata si cel de doctor de o durata mai lunga, cu posibilitatea trecerii de la unul la altul. In ambele situatii se va pune accentul pe cercetare si lucru individual.

La cele doua nivele, de licenta si postlicenta, studentilor li se va recomanda sa se afle cel putin un semestru in universitatile din afara tarii de origine. In acelasi timp, un numar mai mare de cadre de predare si cercetare ar trebui sa lucreze in alte tari europene decat cea de origine. Sustinerea crescanda a mobilitatii studentilor si profesorilor de catre Uniunea Europeana trebuie sa fie aplicata pe deplin.

Majoritatea tarilor, nu doar cele europene, au devenit constiente de necesitatea de a sprijini o asemenea evolutie. Conferintele rectorilor din Europa, ale presedintilor universitari si grupurilor

de experti si universitari din tarile noastre au fost axate pe extinderea opiniilor in legatura cu aceste idei.

Anul trecut la Lisabona a fost aprobata o conventie, prin care sunt recunoscute calificarile invatamantului superior in Europa. Conventia cuprinde un anumit numar de cerinte de baza, recunoscand tiotodata ca tarile ar putea sa se implice in proiecte si mai complicate. Ca rezultat, ne putem baza pe ele si avansa. Deja exista un temeii comun pentru o recunoastere reciproca a titlurilor in invatamantul superior in scopuri profesionale prin intermediul directivelor respective ale Uniunii Europene.

Totusi guvernele noastre continua sa joace un rol important, incurajand modalitatile prin care cunostintele acumulate ar putea fi validate, iar titlurile respective recunoscute. Speram ca acest lucru sa fie promovat de acordurile inter-universitare viitoare. Armonizarea progresiva a structurii atestatorilor si ciclurilor noastre de studii poate fi obtinuta prin consolidarea experientei deja existente, prin diplome comune, initiative pilot si dialoguri cu partile implicate.

Prin prezenta ne obligam sa incurajam stabilirea unui cadru comun de relatii, avand drept scop imbunatatirea recunoasterii externe si facilitarea mobilitatii studentului, precum si posibilitatea lor de munca. Sarbatorirea aniversarii Universitatii din Paris, astazi in Sorbona, ne ofera o oportunitate deosebita de a ne angaja in efortul de a crea un spatiu european de invatamant superior, in care identitatile nationale si interesele comune pot interactiona si consolida reciproc intru beneficiul Europei, al studentilor sai, si cetatenilor, in general.

Ne adresam la alte state – membre ale Uniunii si alte tari europene cu apelul de a ni se alatura in acest scop, precum si la toate universitatile europene de a consolida pozitia Europei in lume prin imbunatatirea continua a procesului educational oferite cetatenilor sai.

Claude Allegre
Ministru pentru Educatie Nationala, Cercetare si Tehnologie
(Franta)

Luigi Berlinguer
Ministru pentru Instruire Publica, Universitati si Cercetare
(Italia)

Tessa Blackstone
Ministrul Invatamantului Superior
(Marea Britanie)

Jurgen Ruetters
Ministrul Educatiei, Stiintei, Cercetarii si Tehnologiei
(Germania)

*Traducere autorizata dupa: Recognition issues in the Bologna Process / Sjur Bergan (ed/).
Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2003. – pp.251-254*